

досконалим на сьогодні, але постійно оновлюється та поліпшується і до цих процесів долучається і наукова, і студентська спільноти.

WiPo Pearl запрошує університети до співпраці. Можливо ВНЗ України зголосяться?

Список використаних джерел:

1. Оновлення багатомовного термінологічного порталу WIPO PEARL/Український інститут інтелектуальної власності. Режим доступу: <https://ukrpatent.org/uk/news/main/wipo-pearl-23082019> Дата звернення 28.08.2019 р. - Назва з екрана.

2. WIPO Pearl.: Режим доступу: www.wipo.int/reference/en/wiporearl. Дата звернення 04.09.2019 р. - Назва з екрана.

УДК 347.78

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СФЕРИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В КОНТЕКСТІ ІНДУСТРІЇ 4.0

СВИЩОВА Н.С.,

аспірантка,

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

м. Харків, Україна

ПЕРЕРВА П.Г.,

д.е.н., професор,

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

м. Харків, Україна

В даний час відбувається четверта промислова революція, так звана Індустрія 4.0 - четверта за своїм новаторським та якісним характером. З одного боку, якість змін можна побачити в тому, що весь виробничий процес керується та контролюється інтегровано, а також є комбінованим, але гнучким. Щоб залишатися конкурентоспроможними в глобалізованому середовищі, виробничим компаніям потрібно не тільки постійно розвивати свої виробничі системи та відповідати мінливим потребам ринків, але й нарешті визнати

інтелектуальну власність як інструменту, застосування якого буде надавати необхідні конкурентні вигоди і переваги, а також великі доходи.

Сутність Індустрії 4.0 полягає в тому, що всі фізичні об'єкти будуть певним чином постійно підключені до єдиної світової мережі - Індустріальному Інтернету (Інтернет речей на промисловому рівні), з метою обміну інформацією між ними без безпосереднього залучення до цього людини. Індустрія 4.0 вважається четвертою промисловою революцією, яка вже сьогодні відбувається в найбільших економіках світу, зокрема, США і Німеччини, а її рушійною силою є великі промислові підприємства міста і наукові центри [1, с. 214].

У результаті недостатнього розуміння значимості інтелектуальної власності та її слабке включення до ринкових відносин в Україні констатується низький рівень її капіталізації. Так, актуальним залишається питання врахування інтелектуальної власності у вартості підприємств України, особливо у державному секторі, у зв'язку з чим вона практично занижена на 50-80%. Частка нематеріальних активів у собівартості української продукції рідко перевищує 0,5-1,5 %, що майже у 10-15 разів менше в порівнянні з провідними в економічному відношенні країнами світу [2, с. 93].

Поодинокими вважаються випадки використання вартості прав інтелектуальної власності в якості вкладу для формування уставного капіталу комерційних товариств або її включення в уставні капітали діючих підприємств, що вказує на недостатній рівень інноваційної культури. Таким чином залишаються недооціненими вагомі важелі корпоративних активів [3, с. 18].

Іншими проблемами у винахідницькій та патентно-ліцензійній діяльності є видача великої кількості патентів без проведення експертизи по суті та реєстрація «патенту заради патенту». Так, кількість заявок на корисні моделі у 2,3 рази перевищує кількість заявок на винаходи, а кількість виданих патентів на корисні моделі — у 3,2 рази перевищує кількість виданих патентів на винаходи. Проте патент на корисну модель видається без проведення експертизи по суті. Протягом року майже 75 % патентів національних власників втрачають чинність через несплату зборів за підтримання чинності патентів на винаходи та корисні моделі. В економіці використовується близько 4 000 об'єктів промислової власності, з них 1 800 винаходів (близько 7 % від загальної кількості чинних патентів), 2 400 корисних моделей (6 %), 393 промислові зразки (4 %) [4, с.69]. Більшість захищених охоронними документами об'єктів промислової власності у виробництві не використовуються та припиняють свій життєвий шлях відразу після розробки й отримання правової охорони.

Одним із шляхів рішення даних проблем є активізація осмислення українським суспільством необхідності законного застосування прав інтелектуальної власності. Саме правильне застосування таких прав забезпечить розвиток економіки, буде достойно стимулювати творчу активність та інноваційний процес на благо всієї країни [5, с. 136]. А також діяльність, яка орієнтована на формування необхідного рівня знань і виховання поваги до інтелектуальної праці та її результатів, які втілені в інтелектуальній власності, на інформування суспільства про можливі збитки та існуючі загрози для добробуту та здоров'я людей, які таять у себе контрафактні та піратські товари.

Нерозкритими у доповіді залишаються питання недостатності нормативно-правового регулювання питань, пов'язаних із оцінкою прав інтелектуальної власності; проблема повільного формування ринку інтелектуальної власності; відсутність ефективних механізмів обліку та запровадження у виробництво результатів інтелектуальної діяльності; невирішеність питань інтелектуальної безпеки. Ці та інші аспекти охорони прав інтелектуальної власності слід розглядати в майбутньому більш детально й висвітлювати в подальших науково-дослідних роботах.

Наслідки Індустрії 4.0 для всіх країн, в тому числі і для України, будуть мати фундаментальний, структурний характер. Технологічні прориви, що становлять суть Індустрії 4.0 - Інтернет речей, Великі дані, Штучний інтелект і їх інтеграція - відкривають величезні можливості для підвищення продуктивності праці, ефективного використання ресурсів і збереження навколишнього середовища, здешевлення зв'язку, логістики та дистрибуції, вивільнення людських ресурсів, задоволення індивідуальних потреб людей. У той же час Індустрія 4.0 в міру свого розвитку може привести до кардинальних, і не завжди безболісних змін сучасної соціально-економічної структури (її систем, підсистем і механізмів), трансформувати конфігурацію ланцюгів створення вартості і мереж аутсорсингу, галузеву структуру виробництва і вигляд окремих галузей, структуру зайнятості, тому потребують від національних урядів інституційних реформ.

Список використаних джерел:

1. Свищева, Н.С. Адаптация подходов экономической оценки объектов интеллектуальной собственности с переходом к индустрии 4.0 / Н.С. Свищева, П.Г. Перерва // Управління проектами. Ефективне використання результатів наукових У66 досліджень та об'єктів інтелектуальної власності: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (21-22

березня 2019 р.). – НМетАУ, УКРНЕТ, НДІВ НАПрН України, Дніпро:Юрсервіс, Київ: Інтерсервіс, 2019.

2. Перерва, П.Г. Оцінка впливу інноваційної, інвестиційної та маркетингової політики підприємства на рівень конкурентоспроможності / П.Г.Перерва, С.Нагі, Szabolcs Nagy, Т.О.Кобелева // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 15 (1291). – С. 89-94.

3. Національна стратегія розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні на період до 2020 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uba.ua/documents/ip-strategy28082014.pdf>

4. Андрощук Г. О. Інтелектуальна власність в системі Інтернет речей: економіко-правовий аспект (ч.2) / Г. О. Андрощук // Теорія і практика інтелектуальної власності. - 2018. - № 1. - С. 65-73. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpiv_2018_1_8.

5. Pererva, P.G. Technology transfer / P. G. Pererva, György Kocziszky, D.Szakaly, M.Somosi Veres - Kharkiv-Miskolc: NTU «KhPI», 2012. — 668 p.

6. Марчук Л.С. Методики розрахунку інтелектуального потенціалу підприємства // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 20 (1296). – С. 95-101.

7. Перерва П.Г., Кобелева Т.О. Управління маркетингом інноваційної продукції на засадах життєвого циклу товару // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки). : зб. наук. пр. – Харків : НТУ «ХПІ», 2016. – № 28 (1200). – С. 26-30.

8. Кобелева Т.О. Організаційна структура комплаєнс на промисловому підприємстві // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 47 (1323). – С. 121-127.

9. Кобелева Т.О. Розробка рекомендацій по формуванню інтегрального показника комплаєнс-безпеки промислового підприємства // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 48 (1324). – С. 46-52.

10. Перерва П.Г., Кобелева Т.О. Якість інноваційної продукції як складова маркетингової політики та конкурентоспроможності підприємства // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки). : зб. наук. пр. – Харків : НТУ «ХПІ», 2016. – № 28 (1200). – С. 70-74.

11. Перерва П.Г., Марчук Л.С. Інтелектуальний потенціал як економічна категорія // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ

"ХПІ", 2018. – № 15 (1291). – С. 53-63.

12. Перерва П.Г. Інформаційна діяльність підприємства: управлінська, цінова та маркетингова складові // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Х.: НТУ „ХПІ”. - 2018. - № 37(1313).- С. 27-32 .

13. Pererva P.G., Kobieliieva T.O. The formation of anti-crisis program of the industrial enterprise based on innovative monitoring // Вісник Національного технічного університету "ХПІ" (економічні науки). : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2016. – № 48 (1220). – С.41-44.

14. Косенко А.В., Перерва П.Г. Преимущества интеллектуальной собственности // Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 18-19 квітня 2018 р. – Харків : ХНУБА, 2018. –Ч. 1. –С. 146-149.

15. Крамської Д.Ю., Нотовський П.В. Підвищення якості інвестиційних проектів завдяки введенню додаткових елементів інформаційного масиву // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 19 (1295). – С. 140-146.

16. Маслак О. І. Аналіз вартісного оцінювання трансферу інтелектуально-інноваційних технологій на підприємстві / О.І.Маслак, Н.М.Шматько, М.В.Маслак // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 20 (1296). – С. 50-54.

17. Погорелова Т.О. Інноваційні технології в управлінні персоналом на сучасному підприємстві. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки). Х.: НТУ «ХПІ». 2018. №15(1291). С. 101-104.

18. Погорелов С.М. Особливості застосування інформаційних технологій в менеджменті та економіці // Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. – № 19 (1295). – С.151-155.

19. Перерва П.Г., Гусаковська Т.О. Інтелектуальна власність в структурі інтелектуального капіталу // Вісник Національного технічного університету „Харківський політехнічний інститут”. Технічний прогрес та ефективність виробництва. – Харків: НТУ „ХПІ”. – 2008. – № 1 – 2. – С. 161 – 168.

20. Косенко О. П. Кон’юнктура технологічного ринку : оцінка ризиків комерціалізації об’єктів інтелектуальної власності / О. П. Косенко, Т. О. Кобєлева, П.Г.Перерва // Вісник НТУ «ХПІ».–Харків : НТУ «ХПІ», 2014.–№33 (1076).–С. 76 – 87.

21. Косенко О.П., Косенко О.П., Ткачов М.М. Розвиток методів вартісної оцінки нематеріальних активів та об'єктів інтелектуальної власності // Научные труды ДонНТУ : сб. науч. тр. Сер. : экономическая / гл. ред. В.В.Дементьев. – Донецк : ДонНТУ, 2014. – № 4. – С. 57-66.

22. Compliance program = Комплаєнс программа : [tutorial] / P. G. Pererva [et al.] ; ed.: P.G.Pererva, G.Kocziszky, M.Veress Somosi. – Kharkov ; Miskolc : NTU "KhPI", 2019. – 689 p. – На рус. яз.

ТРИВИМІРНА ЦИФРОВА МОДЕЛЬ ЯК СПЕЦЕФІЧНИЙ ОБ'ЄКТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА

СЕМЕНЮК К.О.,

аспірантка,

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

Національної академії правових наук України

м. Київ, Україна

Розвиток комп'ютерних та інших технологій зумовив створення та поширення результатів творчої діяльності людини у цифровому середовищі, а також можливість їх втілення у фізичному світі і навпаки, переведення фізичних об'єктів у світ віртуальної (цифрової) інформації. У зв'язку з цим з'являються нові «некласичні» об'єкти авторського права (далі – ОАП), правова природа яких відрізняється від традиційній ОАП та потребує особливого правового регулювання. Зокрема, до цих «некласичних» ОАП належить тривимірна цифрова модель (3D-модель).

Аналіз особливостей правової охорони 3D-моделі в авторському праві – мало досліджена проблематика в науці, окремі її аспекти розглядали А. Гурко, О. Кронда, А. Brzezinski, L. Osborn та ін.; правові проблеми цифрових творів загалом досліджували С. Глотов, О. Мацкевич, Є. Харитонов, О. Харитонova, О. Штефан та ін. Однак, комплексного підходу щодо правової охорони 3D-моделі в авторському праві не розроблено.

Актуальність використання 3D-моделей постійно зростає, зокрема – у сферах медіа, індустрії моди, комп'ютерних ігор, кіновиробництва, архітектурній діяльності, цифровому мистецтві тощо. Іде розвиток VR-галерей та музеїв, об'єктів-AR, CG-моделей, цифрових скульптур, для яких 3D-модель – наріжний камінь. Зважаючи на це, доцільно розглянути можливість охорони 3D-моделі як окремого ОАП та окреслити умови набуття охороноздатності, а